

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/44/2021
Identifikačné číslo spisu: 1417010325
Dátum vydania rozhodnutia: 12.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1417010325.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného D. F. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. augusta 2021 v Bratislave dovolanie obvineného D. F. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Martina Priecele proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2018, sp. zn. 3To/11/2018, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného D. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 14. decembra 2017, sp. zn. 3T/113/2017, uznal obvineného D. F. vinným v bode 1/ z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., v bode 2/ z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. spáchanom v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. a v bode 3/ zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 127 ods. 5 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to mu okresný súd podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 7 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Tr. zák. mu súd uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil, aby poškodenému R. R. nahradil škodu vo výške 850 € a J. W.kodu vo výške 950 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený F. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 27. februára 2018, sp. zn. 3To/11/2018, tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 17. marca 2021 podal obvinený F. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Martina Priecele

dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Uviedol, že z postupu konajúcich súdov bolo evidentné, že sa ho za každú cenu snažia odsúdiť. Svoje závery ustálili výlučne na výpovediach poškodenej a umelo k výpovedi subsumovaných nepriamych dôkazov, resp. fabulácií. Súd sa dostatočne nevysporiadali so skutočnosťami, ktoré svedčili v jeho prospech, a to predovšetkým s posudkom RNDr. Kešického v kontexte vlastnoručne písaného listu poškodenej, ktorý bol adresovaný prezidentovi SR. Vysvetlil, že súvislosť nočnej košele so spáchaným skutkom je s poukazom na jeho výpovede, ako aj výpovede poškodenej otázna. Je fakt, že nočná košeľa bola roztrhaná, nie je ale zrejme, kedy k tomu došlo. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že 13. augusta 2016 došlo k poškodeniu vstavanej skrine v dôsledku fyzického súperenia medzi ním a poškodenou kvôli oblečeniu, ktoré sa nachádzalo v skrini. Aj zaistené stopy, kde sa zistil jeho biologický materiál dokladá, že poškodená mala pri dobrovoľnom pohlavnom styku oblečené kraťasy a tričko.

Ako ďalšiu chybu považuje spôsob vyhodnotenia modrín a škrabancov na tele poškodenej. Tým, že sa orgány činné v trestnom konaní nedostatočne vysporiadali s rozpormi, ktoré z dokazovania ohľadne priebehu udalostí z 13. augusta 2016 vznikli, pokračovali v prehliadaní skutočností svedčiacich v jeho prospech. Súd sa nevysporiadali s otázkou všeobecnej dôveryhodnosti poškodenej, keď na jednej strane poukázali na zistenia znalca, podľa ktorého poškodená netrpí nadmernou fantáziou, nebol u nej zistený sklon ku klamstvu a konfabulácii a na strane druhej sa už nezaoberali listom prezidentovi SR, v ktorom uviedla, že k znásilneniu nedošlo. Poukázal tiež na to, že SMS o tom, ako „roztrieškal byt, resp. ju bil a znásilnil“ zo 14. augusta 2016 bola spísaná až po výpovedi na polícii. V kontexte tohto preto navrhol, aby súdy opätovne vykonali jeho konfrontáciu s poškodenou, vyšetrovací pokus / rekonštrukciu, ako aj výsluch policajného technika.

Napadnuté rozhodnutia trpia chybami pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení, pretože súd nechal do úvahy všetky okolnosti významné pre rozhodnutie. Je neprijateľné, aby boli ignorované všetky skutočnosti, ktoré narúšajú dôveryhodnosť poškodenej a súdy v tomto smere vychádzali len z domnienok a špekulácií. Je si vedomý, že dovolací súd nevykonáva revíziu skutkových zistení, ale poukazuje na zásadu in dubio pro reo, ktorú súdy neakceptovali, hoci existovali neodškriepiteľné pochybnosti o čase a mechanizme vzniku zranení, vierohodnosti poškodenej a pod. V neposlednom rade namietol, že uložený trest je neprimeraný, nakoľko v danom prípade sa mu mal uložiť trest na samej dolnej hranici trestnej sadzby, resp. sa mu mal uložený trest mimoriadne znížiť.

Na základe týchto skutočností navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že došlo k porušeniu § 2 ods. 1, ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12 Tr. por., napadnuté rozhodnutia podľa § 386 a nasl. Tr. por. zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa 27. apríla 2021 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „prokurátorka“) tak, že ho navrhla podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť. Obvineným namietané skutočnosti sa týkajú správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu a hodnotenia vykonaných dôkazov. Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého súdy bez akýchkoľvek pochybností dospeli k záveru o vine obvineného; svoje závery aj patrične odôvodnili.

K vyjadreniu prokurátorky sa obvinený F. ďalej nevyjadril.

Dňa 8. júna 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného F. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmvaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Na základe týchto skutočností dovolací súd konštatuje, že prevažná časť námietok, ktoré obvinený F. predostiera (pozn. keď poukazuje na iné hodnotenie zaistených dôkazov v podobe znaleckého posudku, nočnej košele, vstavanej skrine, biologického materiálu, SMS a pod., resp. poukazuje na nevierohodnosť poškodenej), sa týkajú hodnotenia skutkového stavu, do ktorého dovolací súd s ohľadom na § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa údajne neprímerane prísneho trestu, najvyšší súd upozorňuje na judikát R 86/2015, podľa ktorého dôvodom dovolania je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Otázka primeranosti trestu je preto a priori vylúčená z rámca dovolacieho prieskumu podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Aj vo vzťahu k námietke o mimoriadnom znížení trestu najvyšší súd upozorňuje na stanovisko R 5/2011, podľa ktorého nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. nezakladá žiadny dovolací dôvod. Nad rámec uvedeného súd doplnia, že obvinený ani žiadne výnimočné okolnosti potencionálne odôvodňujúce mimoriadne zníženie trestu v dovolaní neformuloval.

Na základe týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že obvineným F. uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je daný, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.